

Yrkesfaglige og yrkespolitiske utfordringer

Seksjon samferdsel og teknisk 2009–2013

FAGFORBUNDET

Seksjon samferdsel og teknisk

Forord	2
Innledning	3
Om heftet	3
Muligheter for yrkesfaglig arbeid	3
Yrkesfaglige utfordringer	4
Utfordringer i egen organisasjon	4
Seksjonens yrkesfaglige og politiske utfordringer i perioden	6
Yrkesgrupper plassert i SST	6
Plogspissyrker	8
Brannsjefer og branningeniører	8
Høgskoleprosjektet	9
Utdanning	10
Badeansatte	11
Vaktmestre	12
Små og store grupper – hvilke tiltak skal iverksettes?	12
Dyrepleiere	13
Renholdere	14
Arbeidsplassen	15
Konkurranseutsetting	15
Renovasjon	15
Tariff	16
Kvalitet på tjenester i teknisk sektor	16
Arbeidsmiljø	17
Frisører	18
Trafikkbetjenter	19
Verneombud	20
Omorganiseringer	21
Samfunnet	22
Miljø	22
Havneansatte	23
Organisasjonen	24
Verving	24
Personell ved sykehus	24
Feiere	25
Teater- og kulturhusteknikere	26
Organisasjonsutvikling	26
Vervetiltak	28
Arbeidsplassbesøk	28
Eksempel på tiltaksplan	29
Sentrale konferanser 2010–2013	30

Forord

Seksjon samferdsel og teknisk ønsker å skape debatt rundt de yrkesfaglige og yrkespolitiske utfordringene vi står overfor i perioden 2009–2013. Heftet tar utgangspunkt i Fagforbundets prinsipp- og handlingsprogram, diskusjonsnotatet til landskonferansen 2009, samt innspill og tilbakemeldinger fra gruppeoppgavene under landskonferansen.

En hovedoppgave for perioden er å videreutvikle seksjonsarbeidet gjennom økt samhandling mellom hovedkontoret, fylkeskretsene og fagforeningene. Vi vil ha politisk fokus på yrkesfaglige utfordringer og kvaliteten på tjenestene. Økt politisk bevisstgjøring om samfunnsutvikling og velferdsstatens fundament er viktige mål. Seksjonen vil også skaffe seg en bedre oversikt over yrkesgruppene og tilstrebe å gi dem de yrkesfaglige tilbudene de etterspør. Forbundets arbeid for gode lønns- og arbeidsvilkår er hovedgrunnen til at mange melder seg inn i Fagforbundet. Vi må være aktive og komme med yrkesfaglige innspill til tariffhefter, tariffkonferansene og til tariffoppgjøret.

På landskonferansen ble vi enige om at det må legges til rette for at alle nivåer i seksjonen kan jobbe målrettet for yrkene. Det er blant annet viktig at seksjonen fortsetter med plogspissarbeidet, som har som mål å synliggjøre hvert enkelt yrke. Et godt stykke arbeid er gjort. Dette har gitt gode erfaringer med yrkesfaglig arbeid tilpasset yrkenes egenart. Dette arbeidet må vi fortsette med!

Et vellykket seksjonsarbeid forutsetter gjensidig avhengighet og godt utbytte mellom de ulike nivåene i seksjonen. Helhetsperspektiv er et nøkkelord både i seksjonens arbeid og i målsettingen til forbundet. Seksjonene er viktige i forbundets felles mål om å skape trygge arbeidsplasser med kvalitet for innbyggerne. Det er viktig at seksjonslederne i SST i fylkeskretsene følger opp initiativer fra fagforeningene og fra sentralt hold, samtidig som seksjonsstyret må følge opp innspill fra fylkene – et slikt samspill vil gi de beste resultatene.

Lykke til med seksjonsarbeidet!

Stein Gulbrandsen
Leder Seksjon samferdsel og teknisk

Innledning

Om heftet

Heftet er ment som et redskap som kan legges til rette for gode yrkesfaglige diskusjoner, og for å møte yrkesfaglige utfordringer i åra som kommer. *Yrkesfaglige og yrkespolitiske utfordringer 2009–2013* peker på viktige deler av seksjonens arbeid, og eksemplene i teksten er tatt fra pågående seksjonsarbeid.

Det er lagt inn bokser med spørsmål til diskusjon: yrkesfaglige utfordringer, prioriteringer, dilemma og satsningsområder og tiltak for enkeltgrupper. I tillegg er det laget et forslag til tiltaksplan og konferanser som kjøres sentralt i perioden.

Heftet er tenkt brukt slik at du ikke trenger å lese hele, men heller kan plukke ut områder som dere skal jobbe med i fylket eller i fagforeningen.

Muligheter for yrkesfaglig arbeid

Det yrkesfaglige arbeidet inngår i en større sammenheng hvor økonomiske bevilgninger og ansvarsdeling mellom stat og kommune er viktige rammebetingelser. Det yrkesfaglige arbeidet vil alltid være påvirket av disse rammene. For å oppnå ønsket kvalitet i tjenesteområdene må det gjøres en parallell innsats på flere ulike områder.

De fleste av medlemmene i Seksjon samferdsel og teknisk jobber i virksomhetens ytterste ledd – det vil si i tjenester rettet mot kommunens/sykehusets innbyggere/pasienter.

Den norske velferdsstaten bygger blant annet på et samarbeid mellom tre parter: Arbeidsgivere, arbeidstakere og myndighetene. Dette samarbeidet baseres på en balanse i styrkeforholdet mellom de tre partene. Hvis denne balansen forskyves i vesentlig omfang, bryter grunnlaget for samarbeidet sammen.

Fagforbundets utgangspunkt er at konkurransereglene ikke er, og ikke skal

være, til hinder for rekommunalisering, samt at offentlige tjenester skal drives og utvikles i egen regi. Alle nivåer i forbundet må jobbe for at flest mulig av de offentlige tjenestene drives i egen regi. Organisering som «bestiller/utfører-modellen» eller andre organisasjonsformer som legger til rette for konkurranseutsetting, bør vi gå imot, siden slike former for organisering av tjenester kan tvinge fram privatisering på et seinere tidspunkt.

Dette er i bunn og grunn politiske spørsmål som handler om viktige veivalg i kampen for å beholde den norske velferdsstaten. Spørsmålet om privat eller offentlig drift må ikke utelukkende være et spørsmål om kostnad og pris.

Yrkesfaglige utfordringer

Miljø og klima er viktige saker for seksjonen. Det er en utfordring å få til bevisstgjøring om lokale miljøkonsekvenser. Men vi er tross alt eksperter på våre egne arbeidsplasser, og gjennom vår yrkeskunnskap kan vi bidra til å redusere klimautslippene der vi bor og arbeider. Et eksempel er vaktmesterne, som kan bruke yrkeskompetansen til å redusere energibruken i kommunene.

Flere yrkesgrupper i vår seksjon jobber i såkalt ikke lovpålagte tjenester som på sikt kan privatiseres. Det er derfor viktig for oss å gi medlemmene våre et godt yrkesfaglig tilbud og oppfordre alle til å ta fagbrev der det er mulig. Vi må ha som mål at kommunen skal være den beste tjenesteleverandøren på alle tekniske tjenester. Dette for å sikre arbeidsplassene våre. Det vil medvirke til at seksjonen beholder medlemsmassen til tross for endringer i kommunal sektor.

Utfordringer i egen organisasjon

En forutsetning for å kunne gi medlemmene et godt tilbud er å ha god kommunikasjon med medlemsmassen i seksjonen. En utfordring for seksjonen er å koordinere kurs/besøk både på lokalt, regionalt og sentralt nivå, samt øke kvaliteten på kursene/besøkene, og tilby medlemmene et likeartet yrkesfaglig tilbud. Fagforbundets gode stipendordning må synliggjøres ved enhver anledning.

Viktige fokuspunkter

- Kvalitet på tjenestene
- Yrkeskompetansen til det enkelte medlem
- Miljø- og klimautfordringer
- Kompetanseheving og fagbrev
- Verving

Notater

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Seksjonens yrkesfaglige og politiske utfordringer i perioden

Medlemmet står i sentrum for arbeidet vi utfører i seksjonen – det være seg ved verving, seksjonsbygging eller yrkesfaglige tilbud.

Yrkesgrupper plassert i SST

Seksjonen organiserer beslektede yrker i faggrupper som er opprettet sentralt. Seksjonen har i dag 14 aktive faggrupper. Yrkesgrupper som er tilknyttet faggruppene (se neste side):

Yrker	Tilknyttet faggrupper
Ansatte feiervesen	Faggruppe for feiere
Ansatte havner	Faggruppe for havneansatte
Ansatte trafikkelskap	Faggruppe for trafikkbetjenter
Ansatte innenfor vei	Faggruppe for høgscoleutdannede
Arkitekt	Faggruppe for høgscoleutdannede
Badeansatte	Faggruppe for ansatte innen park, idrett og bad
Brann og redningspersonell	Arbeidsgruppe brann
Bygningsjef	Faggruppe for høgscoleutdannede
Driftsassistent	Faggruppe for vaktmestre / Faggruppe for ansatte innenfor vann og avløp
Driftsleder e-verk	Faggruppe for ansatte innenfor e-verk
Driftsoperatør	Faggruppe vaktmester / Faggruppe for ansatte innenfor vann og avløp
Dyrepleier	Faggruppe for dyrepleiere og klinikkassistenter
Elektriker	Faggruppe ansatte innenfor e-verk
E-verksansatte	Faggruppe ansatte innenfor e-verk
Forvalter	Faggruppe for høgscoleutdannede
Frisør	Frisørenes fagforening
Håndverker/fagarbeider	Faggruppe vaktmester/ Faggruppe for teater og kulturhusteknikere/Faggruppe for renhold og vaskeri
Ingeniør	Faggruppe for høgscoleutdannede
Kirkegårdsarbeider	Faggruppe for ansatte innenfor park, idrett og bad
Kontrollør	Faggruppe kollektivtransport
Landbruksansatte	–
Lagerarbeider	–
Lufthavnansatte	–
Maritimt personell	Faggruppe for havneansatte
Miljøetat/helserådsansatte	–
Miljøvernsjef/konsulent	–
Oppsynsmann	–
Park og idrettsansatte	Faggruppe for ansatte innenfor park, idrett og bad
Preparanter	–
Radiobestyrer	–
Renholder	Faggruppe for renhold og vaskeri
Renholdsoperatør	Faggruppe for renhold og vaskeri
Renovasjonsarbeider	Faggruppe for renovasjonssektoren
Rørlegger	–
Rådgiver teknisk	Faggruppe for høgscoleutdannede
Skogsarbeider	–
Sjåfør	Faggruppe kollektivtransport
Spesialarbeider	–
Teateransatte	Faggruppe for teater og kulturteknisk
Tekniker/teknisk sjef	Faggruppe for høgscoleutdannede
Teknisk konsulent	Faggruppe for høgscoleutdannede
Teknisk tegner	Faggruppe for høgscoleutdannede
Vakt	Faggruppe for trafikkbetjenter
Vaktmester	Faggruppe for vaktmestre
Vaskeriansatte	Faggruppe for renhold og vaskeri
Vedlikeholdsinspektør	–
Vekter	Faggruppe for trafikkbetjenter
Verksmester	–

Plogspissyker

Plogspiss har som hensikt å *synliggjøre* enkeltgrupper. I SST ble brannsjefer og renholdspersonell plukket ut. For brannsjefer og branningeniører er det etablert et nettverk. De møtes to ganger i året, og er blant annet opptatt av brannfaglige spørsmål, tariff m.m. For renhold er det aktiviteter som vil kunne bidra til å skape yrkesstolthet og identitet. For plogspissgruppene er det utviklet yrkesfaglig materiell og forslag om tilrettelegging, gjennomført arbeidsplass- og skolebesøk, samt utarbeidet en mediestrategi for å synliggjøre yrkesgruppene. Ikke minst er det viktig å få registrert dem riktig i medlemsregisteret Fane 2.

Forslag: Lage en plan for oppfølging av utmeldinger blant disse gruppene i første omgang.

Brannsjefer og branningeniører

Mål:

- Verve brannsjefer og branningeniører

Tiltak:

- Arbeidsplassbesøk med tillitsvalgt som kjenner lov- og avtaleverk
- Temakvelder/samlinger om Fagforbundet, lov- og avtaleverk, Fagforbundets faglig-politiske arbeid
- Orienterer om Fagforbundet og nettverket for brannsjefer og branningeniører
- Temakurs som HMS-arbeid, mestring av stress, nye utfordringer for brann- og redningsvesenet, gjennomgang av risikoområdet for brann og redning (ROS-analyse)
- Nettverksbygging
- Lokale lønnsforhandlinger, sammenlikninger med andre kommuner/liknende stillinger
- Kompetansekartlegging

Ansvar:

- Fagforbundet ved seksjonsleder i fylket og pilotfylkene
- Fagforeninger

Delansvar:

- Fagforeninger og Arbeidsgruppe brann/Norsk Brannmannsforum

Verktøy:

- Vervebrosjyren Brann- og redningspersonell, Brosjyren om Yrkeskadefondet, nettsiden til brannsjefer og branningeniører

Høgskoleprosjektet

Bakgrunnen for prosjektet er utviklingen i kommunal sektor, samt at andelen unge med utdanning utover videregående vil stige dramatisk i åra som kommer. For at Fagforbundet også i framtida skal kunne være en sentral aktør med tyngde, er det viktig at vi også verver og er interessante for de med høgskoleutdanning i teknisk sektor. Vi må verve mens de er under utdanning. Det er også viktig å følge opp studentmedlemmer etter endte studier.

Seksjonen må tilby yrkesrettede konferanser, seminarer og nettverk for høgskolegruppene. Vi kan etablere faggrupper for medlemmer i teknisk sektor med høgskoleutdanning. Vi må bygge opp tilbud som bidrar til at disse gruppene føler tilhørighet til Fagforbundet. Vi må tilby arenaer der folk møter andre med samme yrke som seg selv.

Til diskusjon

- Hva betyr dette for hvordan Fagforbundet skal tenke framover?
Hva kan Fagforbundet gjøre for å beholde styrke og innflytelse?
- Hvordan skal vi tenke om seksjonenes arbeid i åra som kommer?
- Hva gjør Fagforbundet bedre enn profesjonsforbundene?
- Ønsker Fagforbundet å rekruttere medlemmer mens de er under utdanning? Hvordan kan vi gjøre det?
- Vet unge under utdanning hvem Fagforbundet er?
Hvorfor skal de velge oss?

Mål:

- Verve flere studenter og arbeidstakere med universitets- eller høgskoleutdanning

Tiltak:

- Arbeidsplassbesøk med ungdomstillitsvalgt og tillitsvalgt som kjenner lov- og avtaleverk
- Etablere dialog med høgskole/holde stand på høgskole sammen med ungdomstillitsvalgt og eventuelt en fra høgskoleprosjektet sentralt
- Etablere samarbeid med Studentparlamentet og/eller Karriere-senteret
- Gjennomføre hel- eller halvdagsseminar i samarbeid med en høgskole som har et aktuelt studieprogram
- Holde yrkesfaglig kurs/konferanse alene eller i samarbeid med andre fylker
- Rydde Fane 2 for å gjøre det lettere å komme i kontakt med mål-gruppa (innhente e-postadresser o.l.)

Ansvar:

- Fagforbundet ved seksjonsleder i fylkeskrets

Delansvar:

- Ungdomstillitsvalgt i fylkeskretsen, fagforeninger, høgskoleprosjektet sentralt og faggruppe for høgskoleutdannede i teknisk sektor
- Få på plass avtaler og studier i samarbeid med høgskoler og universiteter.

Utdanning

Seksjonen jobber for å påvirke innhold, tilbud og etterspørsel etter utdanninger innen seksjonens yrkesgrupper. Vi mener det er viktig å styrke

arbeidet med fagopplæring, jobbe for å få på plass fagbrev og kompetansebevis/kompetanseplaner for flere yrkesgrupper.

I tillegg må vi jobbe for at flere tar fagbrev og at det legges til rette for kompetanseheving blant yrkesgrupper uten fagbrevordning.

En utfordring er *fracfall* – mange gjennomfører ikke utdanningen. Vi må være pådrivere for at rådgivningstjenesten blir bedre på ungdomskolen og videregående skole. Vi kan bidra ved at Fagforbundets medlemmer forteller om fagene på skolebesøk og yrkesmesser.

Vi må sørge for at læreplanene i de enkelte fag bidrar til yrkesgruppens utvikling og er i tråd med samfunnets/bransjens behov. Vi har gode erfaringer med dette innen frisørfaget og feierfaget. Det er viktig at Fagforbundet har representanter i yrkesopplæringsnemndene for våre fag i alle fylker. Dette for å bidra til kompetanseheving for våre yrkesgrupper. Fagforbundet jobber også for å øke antall læreplasser.

Badeansatte

Mål:

- Spre informasjon om kursplan Bad – faglig tilbud til ansatte i badeanlegg

Tiltak:

- Arbeidsplassbesøk med tillitsvalgte og/eller seksjonsleder. Ta med kursmateriell og vise til Fagakademiets nettsider. Dette er det beste kompetansehevende tilbudet til badeansatte i dag, og Fagforbundet står som deleier med KK som kursarrangør.

Ansvar:

- Fagforbundet SST sentralt, SST på fylkesnivå og Fagakademiet

Delansvar:

- Lokale fagforeninger

Vaktmestre

Mål:

- Informere om utdanningsmuligheter for vaktmestre

Titak:

- Arbeidsplassbesøk med en fra faggruppa/styret, tillitsvalgt som kjenner lov- og avtaleverk, seksjonsleder osv. Arrangere medlemskvelder. Orienterer om fagskoletilbud og fagbrevet (blir enda mer aktuelt når læreplanen for byggdrifter er ferdig). I mellomtida kan praksiskandidatordningen (som byggdrifterfagbrevet mest sannsynlig vil tilby) skisseres

Ansvar:

- SST på fylkesnivå

Delansvar:

- Alle fagforeninger og Fagforbundet sentralt, faggruppa for vaktmestre

Små og store grupper

Seksjonen har et stort mangfold av yrker og fag i sitt område. Den største gruppa er renholdere og renholdsoperatører. De utgjør rundt halvparten av medlemmene i seksjonen. Andre grupper er brannpersonell, feiere, ansatte i kommunenes tekniske avdelinger, E-verksansatte, havneansatte, ansatte i trafikkelskaper, park- og idrettsansatte og vaskeriarbeidere og dyrepleiere – forholdsvis små grupper – som også har krav på og behov for tilbud fra seksjonen.

Dyrepleiere

Mål:

- Verve flere dyrepleiere, klinikkassistenter og dyrepleierstudenter

Titak:

- Arbeidsplassbesøk med ungdomstillitsvalgt og tillitsvalgt som kjenner lov- og avtaleverk
- Etablere dialog, holde stand og besøke Hansenberg skole i Danmark samt Norges Veterinærhøgskole sammen med ungdomstillitsvalgt og eventuelt en fra faggruppa for dyrepleiere og klinikkassistenter
- Gjennomføre temakvelder/samlinger om Fagforbundet, lov- og avtaleverk, intensjonsavtalen.

Ansvar:

- Fagforbundet ved seksjonsleder i fylket og pilotfylkene

Delansvar:

- Ungdomstillitsvalgt i fylket, fagforeninger, og faggruppe for dyrepleiere og klinikkassistenter

Verktøy:

- Vervebrosjyren, intensjonsavtalen med LA, brosjyrer om Fagforbundet, LOfavør og tariffavtaler, ungdoms- og studentbrosjyrer, Fagforbundets egen nettside for dyrepleiere

Renholdere

Mål:

- Verve renholdere

Tiltak:

- Arbeidsplassbesøk med tillitsvalgt som kjenner lov- og avtaleverk
- Gjennomføre temakvelder/samlinger om Fagforbundet, lov- og avtaleverk, Fagforbundets faglig-politiske arbeid
- Åpen samling med yrkesfaglig fokus
- Yrkesfaglig temakurs som HMS-arbeid, INSTA 800, m.m.
- Nettverksbygging, fylkesvise faggrupper
- Kompetansekartlegging
- Jobbe for gode lønns- og arbeidsvilkår

Ansvar:

- Fagforbundet ved seksjonsleder i fylket, kontaktpersonen i seksjonsstyret i fylkeskretsen
- Fagforeninger

Delansvar:

- Fagforeninger, og Faggruppe renhold og vaskeri, INSTA-teamet

Verktøy:

- Vervebrosjyren (flere språk), INSTA Quick Guide, Brosjyre «Karriere som renholder»
- Brosjyre «Kommunen konkurranseutsetter renholdet – hva nå?», Warnerskrape, håndbok for renholdere

Arbeidsplassen

Konkurranseutsetting

Medlemmene våre møter stadig oftere konkurranseutsetting. Derfor er det viktig at vi synliggjør kostnadene ved privat drift, og hvordan tilbudet oftest blir dyrere og dårligere for kommunens innbyggere. Å trekke fram eksempler på tilfeller av konkurranseutsetting som viser at det ikke har noen samfunnsøkonomisk eller menneskelig gevinst, er viktig i arbeidet vårt. Slik underbygger vi at omorganisering som oftest har ført til dårligere kvalitet på tjenestene, lav lojalitet blant de ansatte, økt sykefravær, og at det hindrer langsiktig miljøtenkning. Det må jobbes for å bevisstgjøre både lokale politikere, arbeidsgivere og tillitsvalgte.

Til diskusjon

- Hvordan spre kunnskap om omstilling til alle medlemmer som trenger det?
- Hvordan jobbe for å rekommunalise busselskaper?

Renovasjon

Mål:

- Hindre konkurranseutsetting av renovasjon
- Rekommunalisere renovasjon
- Verve ansatte innenfor renovasjonssektoren
- God avfallshåndtering i kommunene, med miljø- og arbeidsplassfokus

Tiltak:

- Kartlegge utfordringene
- Politisk lobbyarbeid
- Lokal mobilisering
- Sørgje for at prosessen følger lov- og avtaleverk

- Orienterer om mulighet for fagbrev
- Medlemssamling
- Påvirke kommunens/IKS/KFs beslutningstakere
- Bidra i arbeidet med avfallsplaner i kommunene

Ansvar:

- Fagforbundet ved seksjonsleder i fylket, kontaktpersonen i seksjonsstyret i fylkeskretsen
- Fagforeninger

Delansvar:

- Fagforeninger, Faggruppe renovasjon

Verktøy

- Brosjyre «Kommunen konkurranseutsetter renholdet – hva nå?»
- Lov- og avtalelever

Tariff

Det må jobbes aktivt i alle ledd for å få yrkesfaglige argumenter inn i debatteheftet, på tariffkonferansene og i tariffoppgjøret slik at vi ivaretar våre grupper.

Kvalitet på tjenester i teknisk sektor

Vi vil jobbe for at vaktmestere og renholdstjenesten blir tatt inn i kvalitets-kommuneprosjekter. Dette for å sikre bedre kvalitet på tjenestene. Styrkingen av kvalitetsarbeidet er viktig for å synliggjøre betydningen av og heve status for yrkene.

Vi jobber for å få NS INSTA 800 på plass i de fleste kommuner, for å konkurrere på like vilkår ved en eventuell konkurranseutsetting.

Arbeidsmiljø

Det er viktig at vi tar tak i arbeidsmiljøutfordringer som berører yrkesgruppene i SST. For *frisørene* jobbes det med å få tegnet kvalitetssalongavtaler som blant annet vil bedre arbeidsforholdene for frisørlærlingene og styrke stoltheten av yrket de praktiserer. Kvalitetssalongene skal vise at det er økonomisk lønnsomt å drive frisørsalonger under ordnede forhold, med gode lønns- og arbeidsvilkår for alle ansatte. De må være sertifisert av Miljøfyrtårn¹⁾ for en helhetlig miljøprofil, men det er også fokus på produkter uten farlige kjemikalier, i sammenheng med Grønn frisør-prosjektet²⁾.

Mål:

- Spre kunnskap om Grønn frisør og Kvalitetssalong, samt få flere salonger inn i Grønn frisør-nettverket

Tiltak:

- Arbeidsplassbesøk med representant fra Frisørenes Fagforening, tillitsvalgt som kjenner lov- og avtaleverk, seksjonsleder lokalt. Besøk på frisørskoler.

Materiell:

- Den nye Grønn frisør-boka og Grønn frisør-brosjyra. Nettsidene www.gronnfrisor.no

Ansvar:

- Frisørenes Fagforening

Delansvar:

- Alle fagforeninger med frisører på medlemslista og Fagforbundet sentralt

1) Stiftelsen Miljøfyrtårn er en nasjonal sertifiseringsordning rettet mot offentlige og private virksomheter, som krever målbare og konkrete miljø- og klimatilak. Les mer på www.miljofyrtarn.no

2) Grønn frisør er Fagforbundets prosjekt for en mindre helseskadelig frisørhverdag, les mer på www.gronnfrisor.no

Andre grupper blir også utsatt for *kjemikalier*. Dette er også en utfordring for blant annet dyrepleiere og ansatte i godstransport. Ved å øke kunnskapen om og tiltakene mot giftige stoffer i godseballasje kan Fagforbundet gjøre noe med medlemmenes arbeidsmiljø. Tiltak kan være å utarbeide informasjonsmateriell, se på HMS-rutiner, og samarbeide med speditør-ansatte i Norsk Transportarbeiderforbund. I dette arbeidet kan blant annet fagforeninger, lokale tillitsvalgte, verneombud og faggruppa for havne-ansatte bidra.

Frisører

Mål:

- Øke frisørenes og lærlingenes bevissthet rundt hanskebruk og annen beskyttelse

Tiltak:

- Arbeidsplassbesøk sammen med representant fra Frisørenes Fagforening, tillitsvalgt som kjenner lov- og avtaleverk, seksjonsleder lokalt. Besøk på frisørskoler.

Materiell:

- Den nye hanskebrosjyra

Ansvar

- Frisørenes Fagforening

Delansvar

- Alle fagforeninger med frisører på medlemslista og Fagforbundet sentralt

Belastningslidelser er et annet problem blant våre grupper, det være seg renholdere som må tømme søppelspann høyt over hodet eller ansatte innen renovasjon.

Det jobbes fortløpende med disse spørsmålene, men her er det viktig at verneombud tar tak sammen med tillitsvalgte.

Et annet arbeidsmiljøproblem er at noen av gruppene våre utsettes for *vold og trusler*. Trafikkbetjentene opplever dette i møte med bilister. Også buss-sjåfører, trikkførere og andre utsettes for dette. Derfor har vi jobbet lenge med å få kontantene bort fra vognene, gjennom politisk påvirkning og verneombudsarbeid.

Trafikkbetjenter

Mål :

- Sette trafikkbetjenter i stand til å håndtere utfordringer i utøving av arbeidet, blant annet vold og trusler

Tiltak:

- Arbeidsplassbesøk med tillitsvalgt som kjenner lov- og avtaleverk
- Gjennomføre temakvelder/samlinger med tema som blant annet vold og trusler, lov- og avtaleverk, Fagforbundets faglig-politiske arbeid
- Åpen samling med yrkesfaglig fokus: Temakurs HMS-arbeid, trusler og vold, m.m.
- Nettverksbygging, fylkesvise faggrupper
- Jobbe for gode lønns- og arbeidsvilkår
- Jobbe for fagbrev
- Felles parkeringsforskrift
- Følge opp endringene i straffeloven

Ansvar:

- Fagforbundet ved seksjonsleder i fylket, fagforeninger

Delansvar:

- Fagforeninger, Faggruppe trafikkbetjenter

Verneombud

Verneombudet kan være en viktig samarbeidspartner for seksjonen på flere områder, for eksempel yrkesfaglige.

Verneombudet skal i følge Arbeidsmiljøloven påse at «arbeidstakerne får nødvendig instruksjon, øvelse og opplæring». Hva som er «nødvendig» kan være gjenstand for diskusjon. Generelt skal arbeidstaker være fullt opplært og øvet til alle oppgaver han eller hun skal utføre, og dessuten motta en opplæring som sikrer at han eller hun kan utføre arbeidet uten at fare for helseskader eller ulykker oppstår.

Arbeidsmiljøutvalget skal «vurdere opplæringsprogrammer av betydning for arbeidsmiljøet». Der det ikke er arbeidsmiljøutvalg, skal verneombudet stå for disse vurderingene. Nesten all opplæring har betydning for arbeidsmiljøet.

Når seksjonen utarbeider yrkesfaglige tilbud til medlemmene, vil tilbudene ofte dreie seg om temaer som grenser opp til de arbeidsgiver har ansvaret for. I noen tilfeller er det antakeligvis grunnlag for at arbeidsgiver helt eller delvis betaler for det yrkesfaglige kurset.

I samarbeid med verneombudet kan seksjonstillitsvalgt få et overblikk over hvilken opplæring arbeidstakerne har, eller hva de har eller kan ha krav på av ytterligere opplæring eller kursing.

Mange arbeidsplasser har systemer for kartlegging av kompetanse hos de ansatte. I samarbeid med verneombudet kan seksjonstillitsvalgte diskutere disse kartleggingssystemene og vurdere om de er gode nok til å fange opp alt det arbeidstakerne faktisk kan – både når det gjelder formal- og realkompetanse.

Ved omstillinger og omorganiseringer er det også viktig at kompetansekrav til de enkelte jobbene er beskrevet riktig.

Omorganiseringer

Vi må kreve at alle omorganiseringer av offentlige tjenester konsekvensutredes etter minst fem kriterier:

- Økonomi
Hva er lønnsomt for samfunnet? Fører omorganiseringen til at andre budsjetter belastes mer?
- Kvalitet
Hvordan vil omorganiseringen påvirke kvaliteten på tjenesten for brukeren?
- De ansattes situasjon
Hva vil skje med de som er ansatt i dag?
- Sosiale konsekvenser
Hvordan vil omorganiseringen påvirke samfunnet i stort og smått?
- Miljø
Hvordan vil omorganiseringen påvirke miljø og klimautslipp?

Husk også at arbeidsgiver er pliktig til å utrede hvordan omstillinger vil påvirke arbeidsmiljøet. Når slike utredninger eller risikovurderinger gjøres, er det viktig å ha med verneombudet for å passe på at alle forhold blir belyst.

Verneombudet skal informeres så tidlig som mulig når det legges planer om å omorganisere arbeidet eller tjenesten. Han eller hun skal tas med på råd i hele prosessen, og de råd verneombudet gir, skal følge saken gjennom alle beslutninger.

Seksjonstillitsvalgte bør samarbeide med verneombudet i omstillingssaker da disse ofte medfører endringer i arbeidsoppgavene for de ansatte.

Samfunnet

Miljø

Seksjonen er opptatt av å bidra til å styrke det offentlige arbeid med miljøvern. Miljøutfordringene er globale, og det kreves innsats på alle samfunnsområder og i alle sektorer for at vi skal kunne nå ambisiøse mål. Alle faggruppene i seksjonen har utarbeidet målsettinger for miljøvernarbeid innen sine fagområder. Seksjonen vil samarbeide med Fagbladet for å synliggjøre miljøperspektivet i de enkelte fagene. Det er også laget et temahefte som heter «Klimaplaner» som belyser dette.

Kommunene må involveres i miljøarbeidet og ta sin del av ansvaret for å redusere klimautslippene. Utslippene av klimagasser i kommunene kommer hovedsaklig fra transport, oppvarming og avfall.

Kommunesektoren er blant Norges største eiendomsbesittere. Til sammen eier de en fjerdedel av alle næringsbygg i Norge, og står for en tredjedel av energiforbruket i næringsbygg. Potensialet for energisparing er enormt. Alle kommuner bør ta initiativ for å skifte ut oljefyr i egne bygninger. Olje kan enkelt erstattes med bioenergi, varmepumper, solfangere eller fjernvarme. Det samme gjelder utskifting av gamle vinduer med mer energieffektive.

For å redusere utslippene fra *transportsektoren* er kommunene nødt til å planlegge bedre. Gjennom god arealplanlegging kan man redusere transportbehovet, legge til rette for sykkelveier og kollektivtransport, og flytte transport over fra vei til bane.

Den siste store utslippskilden for klimagasser er *avfall*. Målet er å få til mest mulig resirkulering av avfallet. Restavfallet må brennes og varmen utnyttes til oppvarming av vann og boliger. Gamle fyllinger slipper ofte ut metangass. Ved å utnytte denne metangassen til oppvarming vil vi spare miljøet for store utslipp.

Til diskusjon

- Hvordan kan miljøsaker tas opp overfor arbeidsgiver?
- Hvordan kan vi skape entusiasme for miljøsaker blant medlemmene?
- Hvordan kan seksjonene jobbe videre med kommunens klimaplan?
- Hvordan vil omorganiseringen påvirke miljø og klimautslipp?

Havneansatte

Mål:

- Påvirke politikere til å flytte mer av godstransporten bort fra vei over til sjø og bane

Tiltak:

- Øke kunnskap og kompetanse i egne rekker
- Samarbeide med andre aktører (havnedirektører/transportarbeidere, miljøbevegelse)
- Skrive kronikker, holde møter, bygge opinion
- Lobbyarbeid overfor politikere

Ansvar:

- Fylket

Delansvar:

- Faggruppa for havnepersonell, fagforeninger

Organisasjonen

Verving

Seksjonen må se nærmere på de ulike yrkesgruppene i seksjonen og lage en plan for tiltak og prioriteringer, herunder yrkesfaglig materiell. Det kan samarbeides om kurs og konferanser mellom fagforeninger, fylker, region og sentralt – avhengig av størrelsen på yrkesgruppa og arrangementet.

Med erfaring fra blant annet plogspissprosjektet må seksjonen gå gjennom vervemateriell sammen med fylkene, for å se hva det er fornuftig å jobbe videre med.

Generelt

Verving settes på dagsorden på hvert styremøte for å kunne følge opp utviklingen, for å se hvilke grupper som melder seg ut, arbeidsplass og forening. Lage oppfølgingsplan for medlemmer som melder seg ut.

Det er imidlertid også viktig med tiltak for å beholde medlemmer.

Tiltak for å synliggjøre yrkesgruppene og det enkelte medlem kan være

- Etablere nettverksgrupper, faggrupper
- Arrangere fagdager
- Utvikle tilbud som bygger identitet og yrkesstolthet, som håndbøker
- Synliggjøre enkeltgruppene både i Fagbladet og på seksjonssidene
- Synliggjøre seksjonen i media gjennom leserinnlegg

Personell ved sykehus

Et konkret verveprosjekt er tiltak rettet mot *teknisk personell ved sykehus*

Det er rundt 50 forskjellige yrkeskategorier ved sykehusene.

Mange av disse er registrert feil, noe som må rettes opp.

Fagforbundet mister sin tyngde og representasjon i foretaksstyrer hvis vi blir færre eller at medlemmene ikke er registrert riktig.

Vi må hindre at tekniske tjenester konkurransesettes

Fagforbundets hovedutfordringer i sykehus i tida framover:

- Beholde de medlemmene vi har – bidra til motivasjon i arbeidet
- Verve nye medlemmer
- Initiere tiltak som fremmer samarbeid og samhold mellom forbundets ulike nivåer/ledd.
- Gi yrkesfaglig tilbud

Tiltak:

Motivasjonsmøte

- Utarbeide materiell som skal benyttes på møtet
- Plakater
- Få tak i innleder/motivator
- Ansvaret for gjennomføring ligger lokalt – det lages en kontrolliste/tiltaksliste

Feiere

Mål:

- Verve feiere og bedre profilering av feieryrket

Tiltak:

- Arbeidsplassbesøk sammen med en fra faggruppa, ungdomsrepresentant, tillitsvalgt som kjenner lov- og avtaleverk, seksjonsleder. På disse besøkene kan man bruke sikkerhetshåndboka for feiere og annet materiale som brann- og feierpakkene som kan bestilles sentralt. Materiellet kan også deles ut under Fagforbundsuka, til nyansatte eller til jul.

Ansvar:

- SST på fylkesnivå

Delansvar:

- Alle fagforeninger, SST sentralt, Faggruppe feiere

Teater- og kulturhusteknikere

Mål:

- Verving av teater- og kulturhusteknikere

Tiltak:

- Arbeidsplassbesøk sammen med en fra faggruppa/styret, tillitsvalgt med kunnskap om lov og avtaleverk, seksjonsleder. Holde medlemskvelder. Fagforbundet er i ferd med å etablere eget nettverk for kulturhusarbeidere. Aktiviteter i fagforbundsukene.

Materiell:

- Brosjyre for kulturhusansatte (høst 2010)

Ansvar:

- Fagforeninger som har kulturhus i sin kommune/sitt område

Delansvar:

- Fagforbundet sentralt og Faggruppe TKT

Organisasjonsutvikling

Mål:

- Alle seksjonsledd fungerer i tråd med intensjonene.

Tiltak:

- Seksjonen sentralt deltar på seksjonskonferanser på fylket, kan også bidra til å styrke samarbeidet innen SST både mellom nivå og på tvers.
- Bidra til å styrke regionssamarbeidet
- Bistå seksjonen på fylket/fagforeningen der det er behov
- Oppfølging fra seksjonsstyrets fylkeskontakt/fagforeningskontakt
- Arrangere seksjonsledersamling sentralt/fylket

Vervetiltak

Arbeidsplassbesøk – huskeliste

- Bestille lokale
- Orienterer/invitere sykehusledelsen/kommuneledelsen
- Henge opp plakater på alle avdelinger/poster 2–3 uker før
- Gå rundt på avdelinger/poster uka før. Snakk med folk: «Du kommer vel?» Dele ut flyere
- Bestille baguetter, drikke, yoghurt og frukt til forventa antall deltakere
- Bestille materiell fra Fagforbundet sentralt
- Rigge stand samme dag
- Samle en gjeng for å dele ut yoghurt, frukt og flyer ved inngangsdøra før tidligvakta starter den dagen lunsjen finner sted
- Planlegge ytterligere et tiltak som kan reklameres med i avslutninga av lunsjen: «– og så ønsker Fagforbundet også velkommen til kaffe-kurs med yrkesfagligtema neste måned – alle velkommen!»
- Sørge for at alle oppslagstavler er ryddige og oversiktlige med nødvendig info på plass: Opplysninger om fagforeninga, tillitsvalgte, seksjonsrepresentanter og liknende

Eksempel på tiltaksplan

Område	Mål	Tiltak	Målgruppe	Ansvar	Materiell	Budsjett/ Frist
Verving Faglig tilbud	Verve feiere Profilering av feieryrket	Arbeidsplass- besøk Konferanse	Feiere	Fag- forening SST fylke	Sikkerhets- håndboka Verve- brosjyre	

Område	Mål	Tiltak	Målgruppe	Ansvar	Materiell	Budsjett/ Frist
Verving	Verve Teater- og kulturhus- arbeidere	Arbeidsplass- besøk Medlems- kvelder Konferanse Nettverks- bygging	Teater- og kulturhus- arbeidere	Fag- forening SST fylke SKKO fylke	Verve- brosjyre	

Område	Mål	Tiltak	Målgruppe	Ansvar	Materiell	Budsjett/ Frist
Org. utvikling	Skesjons- leder- samling	Skape nett- verk for lokale ledere i seksjonen	Seksjons- ledere/ kontakt- personer	Seksjons- styret		

Sentrale konferanser 2010–2013

- Brannkonferansen (årlig)
- Høgskoleseminar (årlig)
- Høgskolekonferansen (årlig)
- Renholdskonferansen (årlig)
- TKTkonferansen 2011 og 2013
- Havnkonferanse 2010 og 2012
- Standardkonferansen 2010 og 2013
- VA konferansen 2010 og 2012
- Vaktmesterkonferansen 2010 og 2012
- Brannkvinneseminar 2010
- Renovasjon 2010 og 2012
- Internasjonal vannkonferanse 2010
- Prøvenemndsamling for feiere 2010 og 2011
- Prøvenemndsamlinger i fylkene for frisører 2010
- Brannsjefssamling (årlig)
- Miljøkonferansen 2011
- Park, idrett og bad-konferanse 2011

Notater

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Notater

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

offentlig eie

miljøansvar

likeverd

